

26-Ιουνίου, 1995

[ΠΙΚΗΣ, Π., ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ,
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δ/στές]

ΑΝΤΩΝΑΚΗΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ,

Εφεσεσιόντες - Αιτητές,

v.

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΑΔΕΙΩΝ,

*Εφεσίβλητης - Καθ'ης η αίτηση .**(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 1441)*

Δέουσα έρευνα — Τροχαία μεταφορά — Ο περί Ρυθμίσεως Τροχαίας
Μεταφοράς (Τροποποιητικός) Νόμος 84/84 — Απόρριψη από την
Αναθεωρητική Αρχή Αδειών αίτησης για παροχή άδειας επέκτασης
διαδρομής τριών αστικών λεωφορείων των εφεσεσιόντων — Ισχυρι- 5
σμός για παράλειψη διεξαγωγής δέουσας έρευνας ως προς τις ανά-
γκες συγκεκριμένης περιοχής — Σύγκρουση ευρημάτων με αναμφι-
σβήτητα γεγονότα — Ακύρωση αποφάσεως για έλλειψη δέουσας
έρευνας.

Τροχαία μεταφορά — Ο περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς
(Τροποποιητικός) Νόμος 84/84 — Εξουσίες της Αναθεωρητικής 10
Αρχής Αδειών.

Η αρνητική απάντηση της Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών εβασί-
ζετο στη διαπίστωση ότι η επιβατική κίνηση της περιοχής στην
οποία απέβλεπαν οι αιτητές για επέκταση των δραστηριοτήτων τους
εξυπηρετείτο ικανοποιητικά από τα 4 λεωφορεία των ενδιαφερομέ- 15
νων μερών. Στο ενδιαμέσο χρονικό διάστημα από την απορριπτική
απόφαση της Αρχής Αδειών μέχρι την απόφαση της Αναθεωρητικής
Αρχής Αδειών εκδόθηκαν άλλες άδειες για αύξηση του αριθμού των
επιβατών των υπαρχόντων λεωφορείων και δόθηκε και μια εντελώς
νέα άδεια σε άλλο λεωφορείο. Η επιβατική κίνηση στην περιοχή αυ- 20
ξήθηκε σημαντικά κατά το πιο πάνω χρονικό διάστημα.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε την έφεση αφού δεν είχε
αποδεχθεί τον ισχυρισμό των εφεσεσιόντων για έλλειψη έρευνας.

5 Η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου επέτρεψε την έφεση και αποφάνθηκε ότι η έρευνα που έγινε από την Αναθεωρητική Αρχή Αδειών δεν ήταν υπό τις συνθήκες η δέουσα και παράλληλα τα ευρήματά της εσυγκρούοντο με αναμφισβήτητα γεγονότα ως προς τις επιβατικές ανάγκες της περιοχής.

10 Η έφεση επιτρέπεται. Η πρωτόδικη απόφαση παραμερίζεται και η επίδικη διοικητική απόφαση ακυρώνεται. Δεν εκδίδεται διαταγή για έξοδα.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Τσουλόφτας ν. Δημοκρατίας (1983) 3 Α.Α.Δ. 426.

Έφεση.

15 Έφεση εναντίον της απόφασης Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου (Νικήτας, Δ.) που δόθηκε στις 12 Σεπτεμβρίου, 1991 (Προσφυγή αρ. 212/89) με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή των εφεσειόντων εναντίον της άρνησης των εφεσιβλήτων να χορηγήσουν άδεια επέκτασης της διαδρομής των αστικών λεωφορείων υπ' αρ. ΕΕ425, DP620 και FZ105.

20 *Ι. Νικολάου, για τους εφεσειόντες - αιτητές.*

Μ. Τσιάππα (κα), Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α', για την εφεσίβλητη - καθ'ης η αίτηση.

Ν. Δαμιανού για Χ. Κυριακίδη, για τα Ε/Μ 1 και 2.

Cur. adv. vult.

25 ΠΙΚΗΣ, Π.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο αδελφός Δικαστής Γ. Παπαδόπουλος.

30 ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.: Οι εφεσειόντες προσβάλλουν την πρωτόδικη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή τους κατά της Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών. Με την προσφυγή τους εκείνη ζητούσαν διακήρυξη του Δικαστηρίου ότι η αρνητική απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών σε αίτησή τους για χορήγηση άδειας επέκτασης της διαδρομής των αστικών λεωφορείων υπ' αριθμό ΕΕ425, DP620

και FZ105, ήταν άκυρη και στερημένη οποιουδήποτε εννόμου αποτελέσματος.

Η έφεση αυτή συνεδικαζόταν με την έφεση υπ' αριθμό 1224, την οποία είχε δικάσει πρωτόδικα άλλος Δικαστής από το Δικαστή που εκδίκασε την υπόθεση αυτή. Κατά τη διάρκεια της ακρόασης της έφεσης εκρίθη σκόπιμο από το δικηγόρο των εφεσειόντων όπως αποσύρει την έφεση 1224 και με την άδεια του Δικαστηρίου η αίτηση για απόσυρση έγινε δεχτή. Παραμένει επομένως για απόφαση η παρούσα Αναθεωρητική Έφεση.

Τα γεγονότα της υπόθεσης έχουν σε συντομία ως εξής: 10

Οι εφεσειόντες με τρεις διαφορετικές αιτήσεις τους προς την Αρχή Αδειών ζήτησαν να συμπεριληφθούν στις γραμμές που εκτελούσαν τα πιο πάνω αναφερόμενα λεωφορεία τους και ορισμένα ξενοδοχεία που βρίσκονταν στην παραλιακή ζώνη του δρόμου Ορόκλινης - Λάρνακας. Η Αρχή Αδειών απέρριψε το αίτημά τους με τη δικαιολογία πως η περιοχή "εξυπηρετείτο ικανοποιητικά από τα υφιστάμενα αδειούχα οχήματα". Η απόφαση αυτή της Αρχής Αδειών βασίστηκε στην υπηρεσιακή έκθεση του Επαρχιακού Λειτουργού Μεταφορών ημερομηνίας 11/10/84. 15

Περίπου ένα μήνα αργότερα, και συγκεκριμένα στις 24/11/84, οι εφεσειόντες έκαμαν χρήση του δικαιώματος που είχαν από το Νόμο και ειδικότερα τα άρθρα 4(16) και 4Α(1) του περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικού) Νόμου 84/84 και προσέφυγαν στην Αναθεωρητική Αρχή Αδειών για ανατροπή της απόφασης της Αρχής Αδειών. 20 25

Η Αναθεωρητική Αρχή Αδειών άρχισε την ακρόαση της αίτησης των εφεσειόντων στις 16/2/85, αλλά συμπληρώθηκε μόλις την 21/1/89. Η απόφαση της Αρχής Αδειών, που ήταν και αυτή αρνητική για τους εφεσειόντες, τους κοινοποιήθηκε στις 4/2/89. Εναντίον αυτής της απόφασης είχαν προσφύγει οι εφεσειόντες στο Ανώτατο Δικαστήριο το οποίο, αφού άκουσε την υπόθεσή τους, εξέδωσε την απόφαση του πρωτόδικα στις 12/9/1991. 30

Η σημαντικότερη διαπίστωση της Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών για να δώσει αρνητική απάντηση στο αίτημα των αιτητών ήταν πως "η επιβατική κίνηση του παραλιακού δρόμου, στον οποίο αποβλέπουν οι αιτητές να επεκτείνουν τις δραστηριότητες τους, εξυπηρετείται σε ικανοποιητικό βαθμό από τα 4 λεωφορεία που υπάρχουν, ιδιοκτησίας των ενδιαφερομένων μερών". 35

Ένα από τα μέλη της Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών είχε αντίθετη γνώμη από την πλειοψηφία. Η άποψη του ήταν πως η υπόθεση έπρεπε να αναπεφθεί στην Αρχή Αδειών για επανεξέταση, αφού γίνει νέα έρευνα αναφορικά με την επιβατική κίνηση στην τουριστική αυτή διαδρομή και υπέδειξε πως η έρευνα που έγινε προς αυτή την κατεύθυνση ήταν παλιά. Εχρονολογείτο από το 1984.

Δυνάμει των προνοιών του περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικού) Νόμου 84/84 και συγκεκριμένα το άρθρο 4Α(1), έγινε προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Αδειών. Το άρθρο 4Α(4) προνοεί:

“(4) Η αναθεωρητική αρχή αδειών δύναται να εκδώση μίαν των ακόλουθων αποφάσεων:

(α) να επικυρώση την προσβληθείσαν απόφασιν·

15 (β) να ακυρώση την προσβληθείσαν απόφασιν·

(γ) να τροποποιήση την προσβληθείσαν απόφασιν·

(δ) να προβή η ίδια εις έκδοσιν νέας αποφάσεως εις αντικατάστασιν της προσβληθείσης·

20 (ε) να παραπέμψη την υπόθεσιν εις την αρχήν αδειών, διατάσσουσα ταύτην να προβή εις ωρισμένην ενέργειαν.”

Και το άρθρο 4Α(5) προνοεί:

25 “(5) Η αναθεωρητική αρχή αδειών κατά την λήψιν μίας των εν ταις παραγράφοις (δ) και (ε) του προηγουμένου εδαφίου αναφερομένων αποφάσεων δύναται να λάβη υπ’ όψιν και γεγονότα μεταγενέστερα της εκδόσεως της αποφάσεως της αρχής αδειών.”

30 Επομένως η Αναθεωρητική Αρχή Αδειών δυνάμει των προνοιών του πιο πάνω Νόμου, όπως περιγράφεται, έχει εξουσία, μεταξύ άλλων, να προβαίνει η ίδια σε έκδοση νέας απόφασης σε αντικατάσταση της προσβληθείσας και δύναται να λάβει υπόψη και γεγονότα μεταγενέστερα της έκδοσης της απόφασης της Αρχής Αδειών.

Το Ανώτατο Δικαστήριο στην πρωτόδικη δικαιοδοσία του,

αφού εξέτασε τις εισηγήσεις, τις γραπτές αγορεύσεις και διευκρινίσεις των δικηγόρων από όλες τις πλευρές, αποφάσισε πως,

“Από την αναδίφηση του υλικού που ήταν υπόψη της Αναθεωρητικής Αρχής προκύπτει πως στη συνεδρίαση της 16/3/88 συμφωνήθηκε να γίνει έρευνα κατά πόσον (1) ικανοποιούνται οι ανάγκες της επίδικης διαδρομής και (2) τα εν υπηρεσία αδειούχα λεωφορεία της γραμμής αυτής τηρούσαν τους όρους της άδειας τους. Η απάντηση και στα δύο ερωτήματα υπήρξε καταφατική. Αυτό ήταν το αποτέλεσμα έρευνας που έγινε από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών, που πήρε τη σχετική εντολή. Το Τμήμα έκαμε την έρευνα το Μάρτιο του 1988 και την επανέλαβε το καλοκαίρι του ίδιου χρόνου σύμφωνα με την ειλημμένη απόφαση. Η έκθεση, που τέθηκε στη διάθεση της Α.Α.Α., αναφέρει ρητά πως την περιοχή εξυπηρετούν πλήρως τα 4 λεωφορεία των ενδιαφερομένων προσώπων (παράρτημα 9 και παραρτήματα 14-17). Όμως το συμπέρασμα της έκθεσης συνεπαγόταν αναπόφευκτα και τη διερεύνηση της επιβατικής κίνησης στην περιοχή με την οποία συνδεόταν άρρηκτα το αντικείμενο της διεξαχθείσης έρευνας. Επομένως ο πρώτος λόγος της προσφυγής για έλλειψη έρευνας καταρρέει γιατί στην πραγματικότητα είναι λανθασμένος.”

Η βασική εισήγηση του δικηγόρου των εφεσειόντων ενώπιόν μας ήταν πως ανεξάρτητα από οποιαδήποτε έρευνα που τυχόν να έγινε, αυτή δεν ήταν η “δέουσα”. Και τούτο, κατά τον ισχυρισμό του δικηγόρου των εφεσειόντων, βασίζεται πάνω σε ορισμένα γεγονότα τα οποία δεν αμφισβητήθηκαν ούτε από τη δικηγόρο της άλλης πλευράς. Συγκεκριμένα τα γεγονότα αυτά ήσαν τα εξής:

Εκδόθηκε μια απόφαση από την Αρχή Αδειών στις 23/10/84. Πέρασαν τέσσερα ολόκληρα χρόνια μέχρις ότου ακουστεί η υπόθεση από την Αναθεωρητική Αρχή Αδειών. Η ακρόαση της συμπληρώθηκε μόλις την 21/1/89. Δεν δόθηκε κανένας λόγος για την τεράστια αυτή καθυστέρηση. Στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα, δηλαδή από την πρώτη ημερομηνία της απόφασης της Αρχής Αδειών μέχρι την ημερομηνία της απόφασης της αναθεωρητικής έφεσης, εκδόθηκαν άλλες άδειες για αύξηση του αριθμού των επιβατών των υπαρχόντων λεωφορείων. Συγκεκριμένα, για κάθε ένα από αυτά τα λεωφορεία που είχε άδεια για 19 επιβάτες, η άδεια του αυξήθηκε ώστε να μεταφέρει 70 επιβάτες. Πέρα όμως από αυτό δόθηκε και μια εντελώς νέα άδεια σε ένα άλλο λεωφορείο. Πρέπει να τονισθεί επίσης πως στο μεσοδιάστημα, από την έκδοση της απόφασης από την Αρχή Αδειών μέχρι την έκδοση της απόφα-

σης από την Αναθεωρητική Αρχή Αδειών, άλλαξαν τα δεδομένα ως προς την τουριστική περιοχή Λάρνακας η οποία αυξήθηκε σημαντικά. Το γεγονός τούτο αναμφισβήτητα ήταν ένα ουσιαστικό στοιχείο που επηρέαζε την επιβατική κίνηση στην περιοχή.

- 5 Η δικηγόρος των εφεσιβλήτων δεν ήταν σε θέση να εξηγήσει γιατί είχαν δοθεί αυτές οι επιπρόσθετες άδειες σε άλλα πρόσωπα εκτός από τους εφεσείοντες.

- 10 Έχουμε μελετήσει με κάθε δυνατή προσοχή την έφεση και τις εισηγήσεις του κ. Νικολάου, που εστιάζονται κατά κύριο λόγο στην έλλειψη της “δέουσας έρευνας”. Η μόνη έρευνα που έγινε αφορούσε το κατά πόσο όταν εξετάζεται η αίτηση των εφεσειόντων ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών το 1989, ικανοποιούνται οι ανάγκες των επιβατών. Αλλά δεν έγινε καμιά άλλη έρευνα που να αποκαλύπτει τους λόγους γιατί είχαν δοθεί
15 άλλες άδειες το 1986, μετά την απορριπτική απόφαση της Αρχής Αδειών σε σχέση με τους εφεσείοντες, ενώ ακόμα υπήρχε το παράπονό τους για την απόρριψη της αίτησής τους και το θέμα ευρίσκετο υπό εξέταση από την Αναθεωρητική Αρχή Αδειών.

- 20 Είναι φανερό από τα στοιχεία του φακέλου ότι δεν έγινε οποιαδήποτε έρευνα για την αύξηση του αριθμού των επιβατών των υφιστάμενων αδειούχων λεωφορείων. Είναι όμως αναμφισβήτητο ότι επήλθε θεαματική αύξηση στη ζήτηση για λεωφορεία, γεγονός που επιμαρτυρείται από την αντικατάσταση 19 - θέσεων λεωφορείων με
25 70 - θέσεων λεωφορείων. Ακόμη ένας ουσιαστικός παράγοντας δεν φαίνεται να έχει ερευνηθεί δεόντως ή καθόλου. Οι ανάγκες γενικά για τη μεταφορά επιβατών στην τουριστική περιοχή Λάρνακας. Όλα τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι σημειώθηκε μεγάλη αύξηση στον αριθμό των επιβατών.

- 30 Η Αναθεωρητική Αρχή Αδειών, όπως αναφέραμε πιο πάνω, μπορεί, σύμφωνα με τον περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικό) Νόμο 84/84, όχι μόνο να καταλήξει στα δικά της συμπεράσματα, αλλά και να επανεξετάσει την ουσία της αίτησης. Επίσης μπορεί να προβεί σε νέα έρευνα και διαφορετική εκτίμηση των περιστατικών που περιβάλλουν την υπόθεση και να εξετάσει
35 και γεγονότα που προέκυψαν μετά την έκδοση της απόφασης από την Αρχή Αδειών. Επί του σημείου αυτού υπάρχει και θεμελιωμένη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου που αρχίζει από την υπόθεση **Τσουλόφτας ν. Δημοκρατίας** (1983) 3 Α.Α.Δ. 426 και που υιοθετήθηκε και σε αριθμό άλλων υποθέσεων.

Για τους λόγους που έχουμε εξηγήσει πιο πάνω καταλήγουμε ότι η Αναθεωρητική Αρχή Αδειών δεν προέβη σε “δέουσα έρευνα” των ουσιωδών γεγονότων. Παράλληλα, τα ευρήματά της συγκρούονται με αναμφισβήτητα γεγονότα ως προς τις επιβατικές ανάγκες της περιοχής.

5

Η έφεση επιτρέπεται. Η πρωτόδικη απόφαση παραμερίζεται και η επίδικη διοικητική απόφαση (της Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών) ακυρώνεται.

Δεν εκδίδεται καμιά διαταγή για έξοδα.

Η έφεση επιτρέπεται χωρίς έξοδα. 10